

TEDENSKA SLIKE

PRILOGA

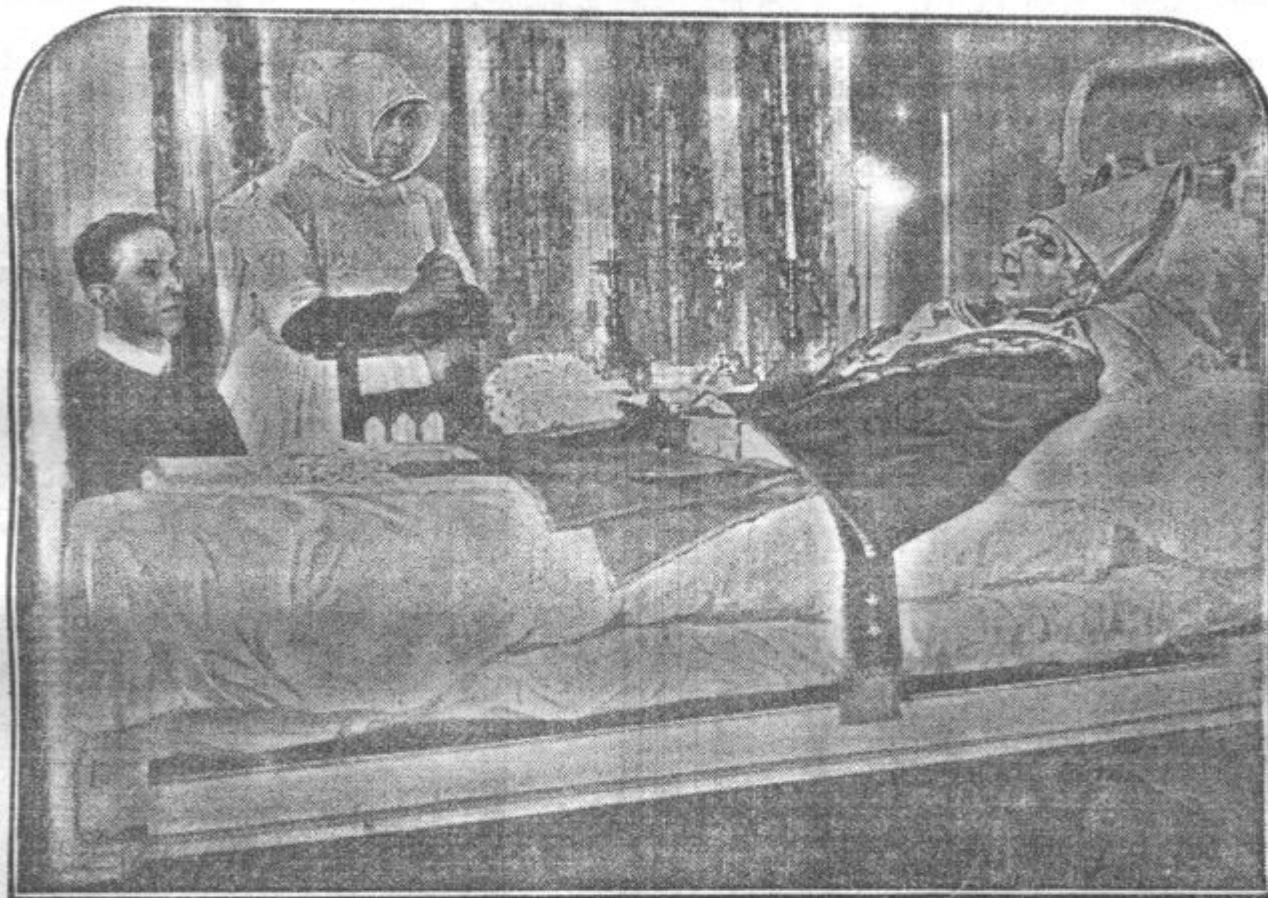
DOMOVINI

Leto I

V Ljubljani, dne 5. februarja 1926

Stev. 10

Kardinal Mersjé (Mercier) in ljubljanski knezoškof Jeglič

V belgijski prestolici je umrl kardinal Mersjé. Nihče ni bil večji dobrotnik Belgije, boljši narodnjak, kakor ta neskončno plemeniti mož. Ko so l. 1914 Nemci proti pisani pogodbi udrli v Belgijo ter kakor stekli psi klali Belgijce, rušili in požigali, plenili in posiljevali ter izpreminjali prekrasno deželo, njih mesta in vasi v puščavo, pogorišče in pokopališče, ko so Nemci pregnali kralja, vlado ter uradništvo, a povsod nastavili za gospodarje krute nemške oficirje in uradnike, tedaj je izdal kardinal Mersjé Belgijcem pastirsko pismo:

»Ne ubogajte Nemcev! Pametni se ne izpostavljajte po nepotrebnem nevarnosti, toda čuvajte svojo čast! Bodite ponosni nanjo, ker čast je edino, česar Vas ne more nihče oropati!«

Cela štiri leta je ta ponosni mož navdihoval svoje ljudstvo s sovraštvom do Nemcev. Ni se ustrašil nobenih groženj, nego pogumno žigosal nemška nasilstva in zverstva. Nemški vsemogočni generali so mu pretili, sam nemški cesar Viljem ga je tožil papežu. In katoliški papež se je uklonil pritožbam nemškega protestanta Viljema ter je poklical kardinala Mersjéja pred sodni stol sv. Petra v Rim. Dasi so Belgijci katoliki in so

jih klali in streljali protestantje Nemci, se je rimski papež zavzel za razbojnike proti katolikom in proti svojemu kardinalu.

Kardinal Mersjé je potoval v Rim, a se ni dal niti od papeža ugnati v kozji rog ter ni odnehal. Po Italiji je celo po raznih mestih opisoval trpljenje svojega naroda ter pripovedoval o mučeništvu Belgijcev. Ves svet je pozivljial k skupni mržnji proti Nemcem. Nemci so tulili od jeze, a kardinal Mersjé se jih ni bal in se pogumno vrnil domov med svoj narod. In izdal je novo pastirsko pismo ter vnovič učil svoj narod ponosa in zaničevanja nemških podlosti in tolovajstev.

Nihče ni Nemcev sovražil huje, kakor on, ki postane za svojo domovino prej ali slej svetnik. Nihče se ni boril zoper Nemčijo z ostrejšim orožjem, kakor on, ki je sredi krvoločnih Nemcev užigal svetovno sovraštvo proti verolomni, nepošteni Nemčiji.

Ko so končno antantne vojske, Francozi, Angleži in Američani razbili nemško jekleno fronto na francoski, belgijski in nemški meji, ko so Srbi in jugoslovenski prostovoljci vrgli nemško - bolgarsko - avstrijsko fronto v Srbiji, ko se je podrla avstrijsko - nemška fronta v Italiji, se je koncem l. 1918 zgrudil

nemški napuh. Prišel je prevrat; nemški in avstrijski cesar ter bolgarski kralj so morali zbežati: pravica je zmagala na vsi črti.

Kardinal Mersjé je takrat odpotoval v Ameriko, kjer je predaval o nemških grozotah v minoli vojni ter je nabral mnogo milijonov za obnovev opustošenih belgijskih krajev ter za razne dobrotvorne namene.

Njegov nastop za pravice belgijskega ljudstva med vojno in njegova požrtvovalnost za narod po vojni sta mu pridobila večno slavo belgijskega narodnega junaka, po vsem kulturnem svetu, celo med pravičnimi Nemci, pa ogromno spoštovanje. Vse priznava, da je bil kardinal Mersjé mož, kakršnih je bilo med vojno prav malo, med katoliško najvišjo duhovščino pa nobenega enakega. On je Nemčiji strahovito škodoval, a ovirati ga niso mogli niti nemški krvniški generali, ne cesar Viljem, niti sam papež!

Starček 75 let, velik učenjak, bivši profesor filozofije, ponosen cerkveni knez, goreč rodoljub in nacionalen politik je zdaj umrl. Njegov spomin in hvaležnost belgijskega naroda pa ostaneta živa na veke.

Belgijci so imeli med vojno kardinala Mersjéja, ki jih je učil: »Ne ubogajte Nem-

cev! Ne izpostavljajte se nevarnosti! Čuvajte svojo čast! Ven z Nemci!»

Slovenci pa smo imeli in še imamo knezoškofa Jegliča, ki je učil: »Ubogajte Nemce! Dajte se za Nemce pobijati, zakaj v nebesih najdete plačilo!»

V pastirskem listu l. 1914 je učil knezoškof Jeglič:

»Vojna zoper Srbijo je pravična! Vojska je neizogibna. Naš cesar je bil le zavoljo miru narodov primoran vojsko napovedati. Ko sem bil sedaj v Lurdu, so vsi katoličani pritrdjevali (njemu), da je napoved vojne popolnoma pravična in da se nikakor ni več mogla odlašati.« (»Bogoljub«, št. 9, 1914.)

»Proč s Srbijo! Proč s kraljem Petrom! Na Belgrad!« je pisal škofov list »Naša Moč« 3. julija 1914. In knezoškof Jeglič je govoril osebno našim vojakom, ki so se tresli za svoje žene, otroke in domačije:

»Slovenski krščanski možje! Zbrani ste, da pred odhodom na bojno polje pred Bogom vsevednim... zaprisežete neomahljivo zvestobo svojemu presvetlemu cesarju, svoji avstrijski domovini in sicer zvestobo do zad-

njega izdihljaja, do smrti! Ključ Vas cesar, da v imenu božjem z orožjem v roki kaznujete hudodelstvo..., kakor se je v peklenški hudobi zasnovalo in podpiralo v srbskem kraljestvu... Može, kako vzvišen, kako svet, kako Bogu dopadljiv je boj, v katerega ste poklicani! Z Vami je pravica, je Bog! Tako Bog hoče! Naprej k slavni zmagi!« (»Slovenec« 11. avg. 1914.)

Zdaj pa primerjajte nauke kardinala Mersjéja z nauki knezoškofa Jegliča!

Mersjé je učil: »Ne ubogajte Nemcev! Jeglič pa: »Prisežite Nemcem zvestobo do groba!« Mersjé je obsojal vojno in klanje ljudi med seboj, Jegliču pa je bila vojna pravična in neizogibna; Jegliču je bilo streljanje in morjenje ljudi, posiljevanje žensk in deklet, ropanje, požiganje in rušenje domov, cerkev, celih mest, vasi in trgov »vzvišen, svet, Bogu dopadljiv poklic!« Mersjé je učil Belgijce: »Čuvajte svojo čast!« — Jeglič pa je učil naše može in mladeniče, naj se dajo poklati in postreljati za avstrijsko domovino! Jugoslovanstvo je bilo Jegliču hudodelstvo, svoboda Jugoslovancev peklenška hudobija! Proč s Srbijo! Proč s kraljem

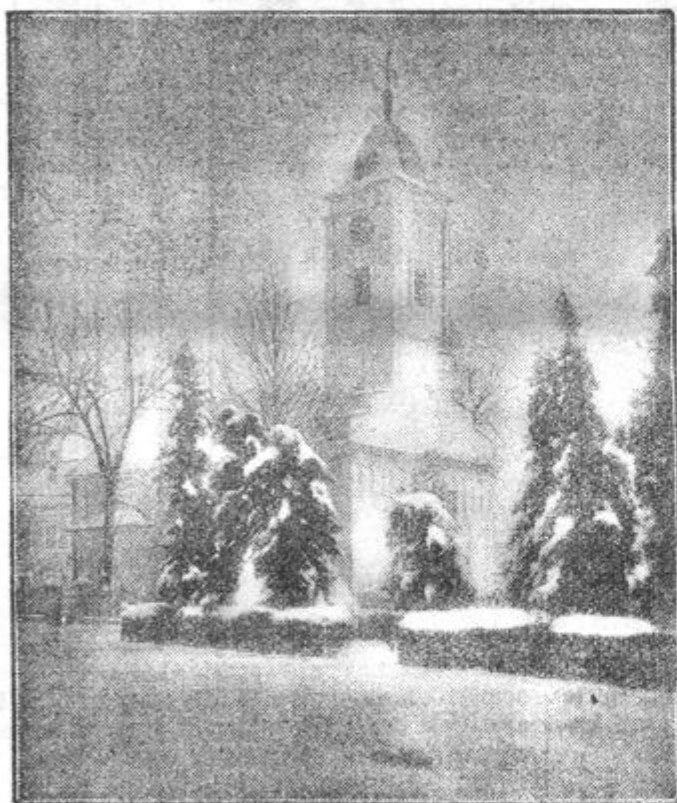
Petrom! Na Belgrad! Tako Bog hoče! Bog hoče, da se pomori na stotisoče očetov, mož in fantov, Bog hoče, da pogine na stotisoče otrok, žen in starcev! Naprej k slavni zmagi!

Tako je učil naš škof in njegovo časopisje. In žalostno je, da mu je toliko naših slovenskih mož in fantov *verjelo!*

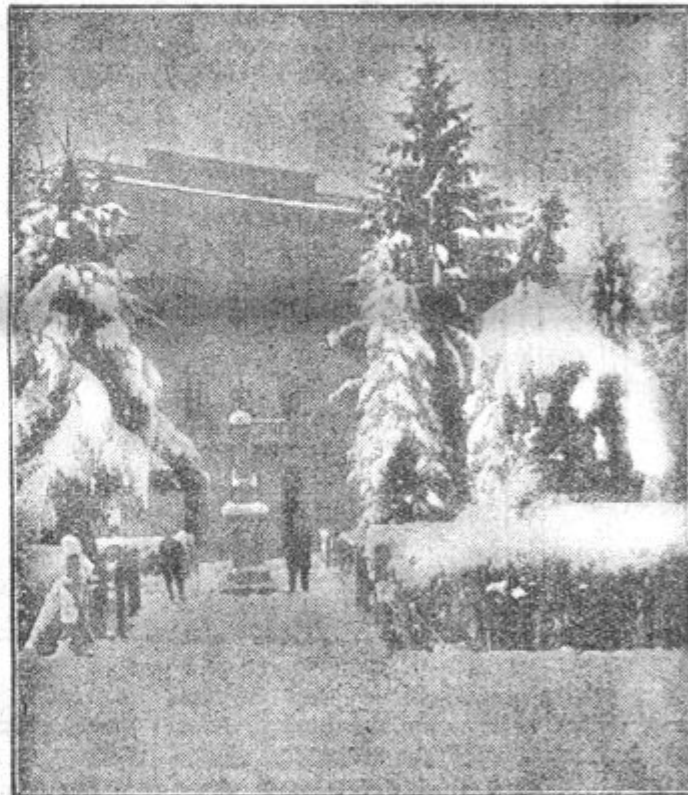
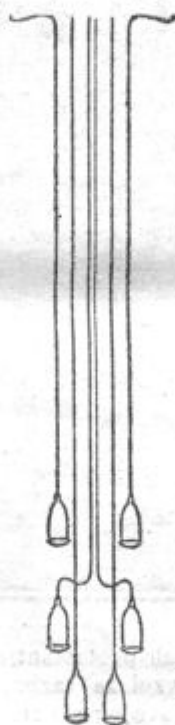
Dali so se poklati za Nemce, danes pa žive njih žene v bedi, otroci v sramoti, a domačije razpadajo. Koliko se jih je vrnilo pohabljenih, slepih, brez rok ali nog, smrtno bolnih, ker so na Jegličeve besede prisegli Nemcem zvestobo do groba! In nihče se ni med temi zaslepljenci vrnil s slavno zmago. A zmagala je tudi Srbija, zmagal je kralj Peter. Bog je hotel drugače, kakor je želel Jeglič! Božja pravica je bila drugače, kakor je učil Jeglič! Boj Nemcev in nemških Avstrijcev ter izdajalskih Bolgarov se je zdel Jegliču svet, vzvišen, a Bog ga je udaril z najstrašnejšim porazom in sramoto.

Kardinal Mersjé in knezoškof Jeglič: dva katoliška pastirja. A razločujeta se kakor solnčen dan in črna noč.

Užice – srbsko planinsko mesto

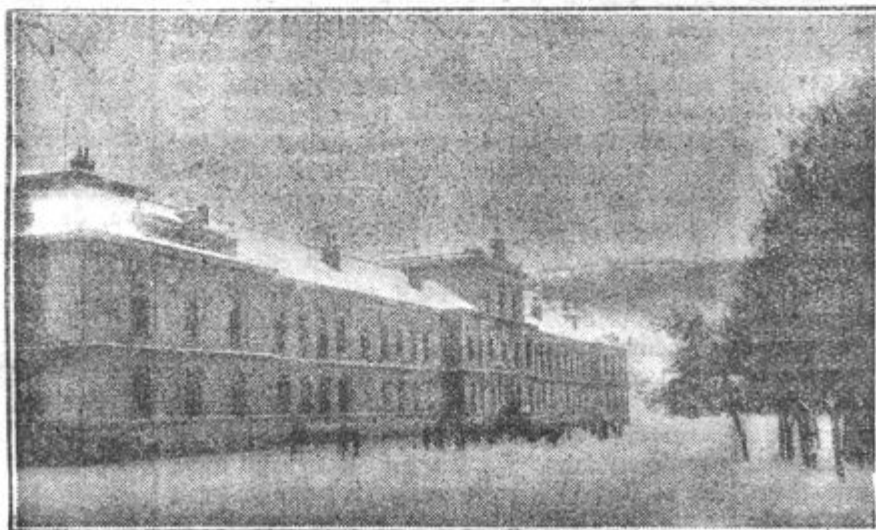

Župna cerkev.

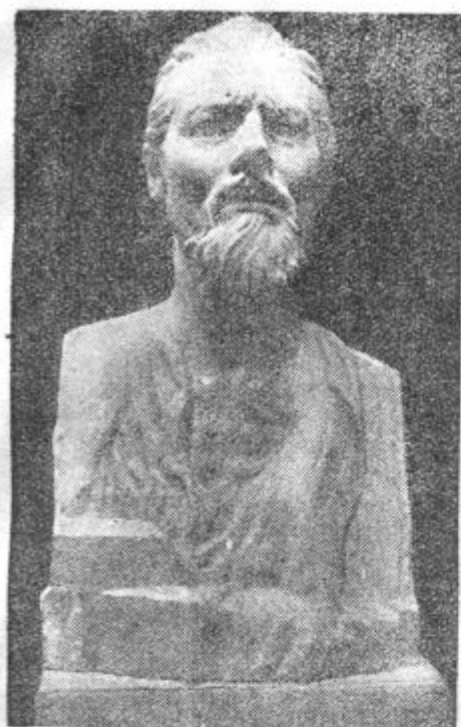
Višja realka.

Užice, kjer živijo več slovenskih vojakov. Ob Djetinji v požeški ravnini Severne Srbije leži globoko med gorami in obdano z gozdi mesto Užice. V turški dobi do leta 1867. so bile Užice za Beogradom največje in najvažnejše mesto. Danes so Užice z železnicami zvezane z Bosno, Beogradom in Južno Srbijo. Imajo več tovarnen, elektr. centralo, močno trgovino s prekajenim mesom, slanino, sirom, smetano, lesom, slivami in ovčami. Užice štejejo okoli 6000 prebivalcev. Med vojno so strašno trpele, a srbski

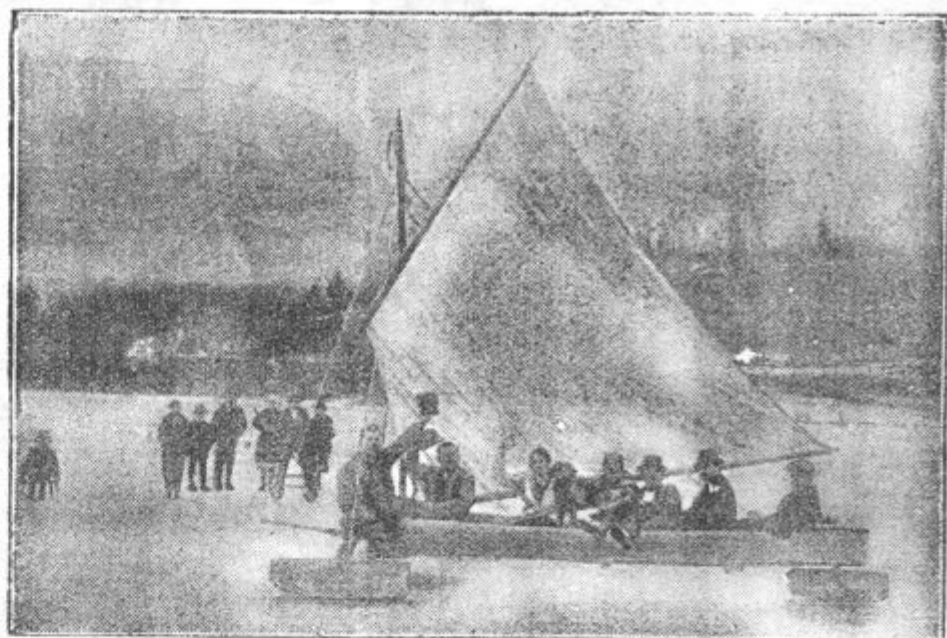

Vojašnica, v kateri živijo mnogo naših fantov.

ski vojaki iz teh krajev so bili najbolj hrabri. Užičani jako ljubijo Slovence. Planinski narod užičkega okraja je bister in ostroumen po svoji prirodi, gostoljuben in dobrodušen. Jugoslovenska misel živi v tem krasnem gorskem zakotju krepko in ponosno. Užički župan nam poslal za »Domovino« tri slike, katere priobčujemo, da vidi naše ljudstvo, kako lepo mesto so Užice. Župan nam obenem piše, da so Užice vedno gojile in še danes goje do slovenskega naroda pristrčna in bratska čustva.

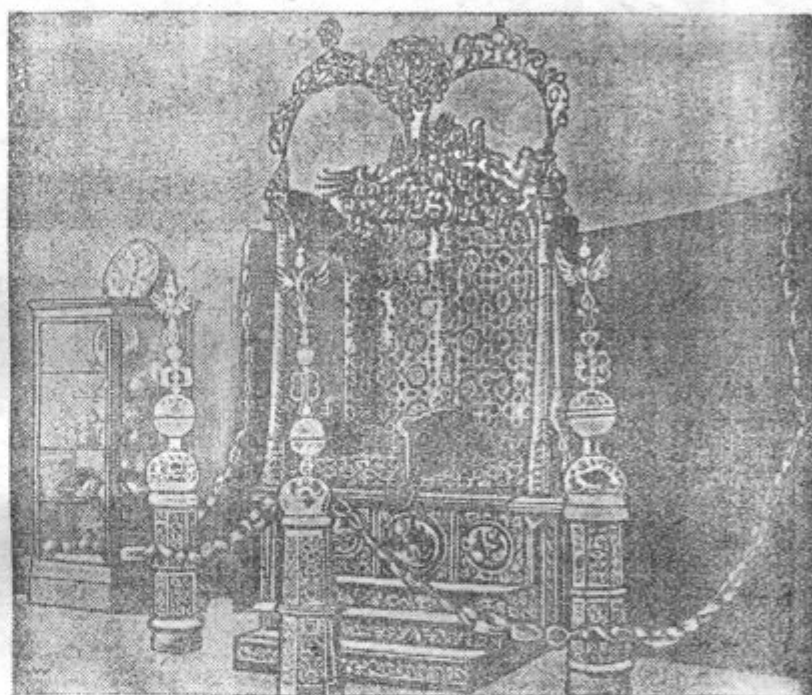
Jože Plečnik, po vsem svetu slavljenj profesor stavbarstva na ljubljanski visoki šoli, graditelj raznih hiš, cerkev in gradov na Češkem, v Avstriji in v Sloveniji.

Jadrenica kot sani na zamrzlem bohinjškem jezeru

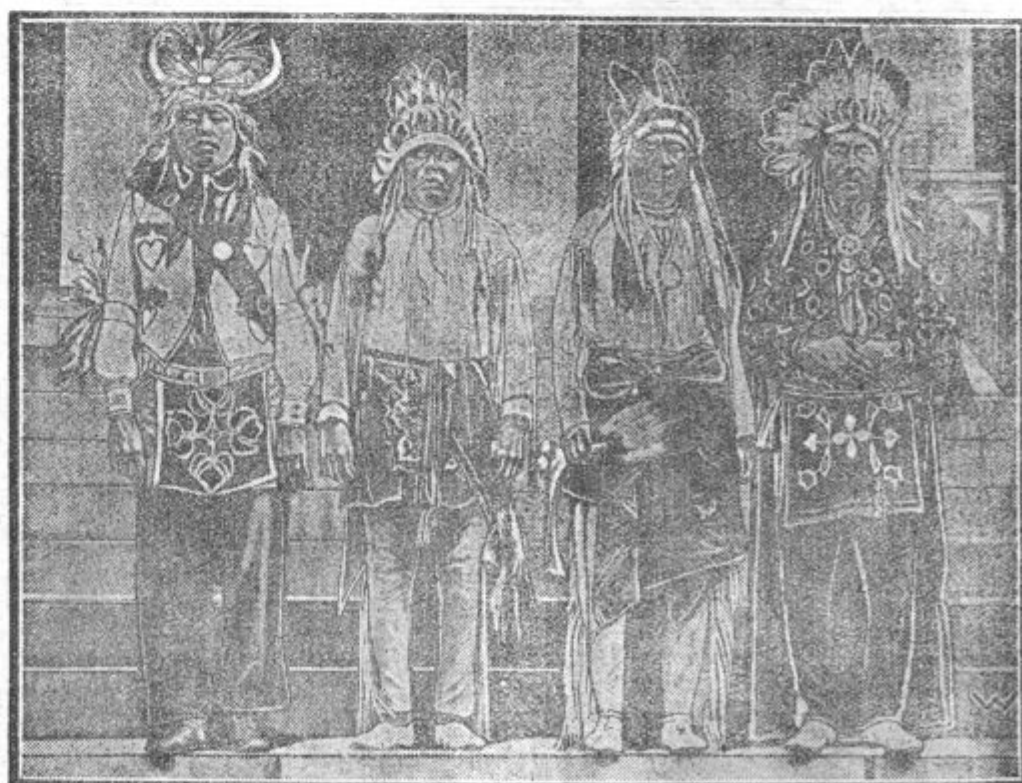
Ivan Kežar, požrtvovalni prvoborilec v Mariboru, predsednik CMDr., Dram. društva, bivši poslanec i. t. d. Maribor ima »Kežarjevo ulico«. Kežar je bil žel. uradnik na Primorskem, Notranjskem, Ljubljani in Mariboru. Bil je tudi ljubljanski obč. svetovalec. Zaradi odločno narodnega delovanja so ga l. 1914. zaprli v Mariboru, ga vlečli po ječah v Gradcu in Ljubljani. Ker je bil nedolžen, so ga bolnega izpustili. Po prevratu je bil poslanec v Beogradu. Še vedno marljivo deluje za mariborska narodna društva in je vzor poštenega rodoljuba.

Starodavni ruski carski prestol iz čistega srebra.

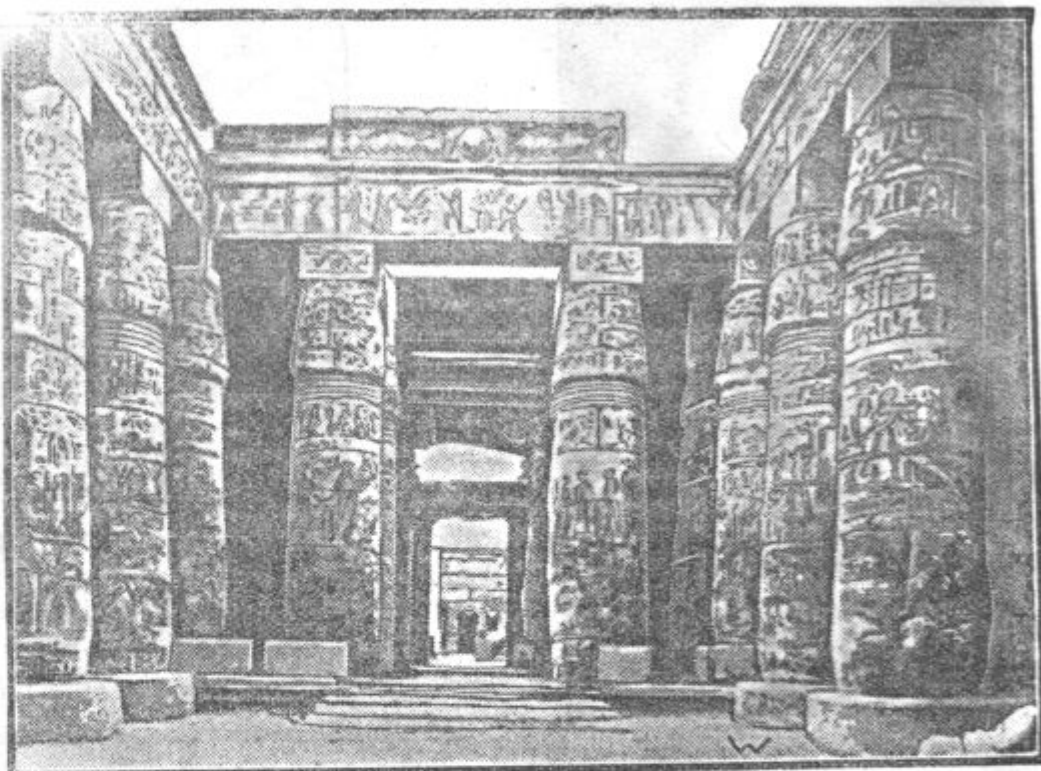
Beno Šerajnik, odličen šolnik in ravnatelj drž. meščanske šole v Celju, je na Svečnico obhajal svojo 50letnico.

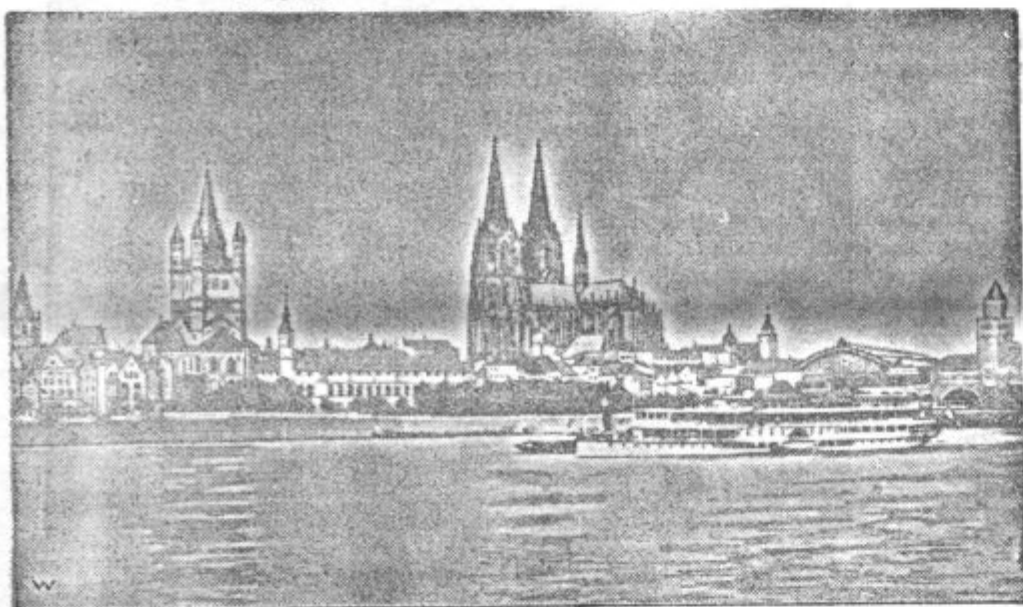
Indijanski poglavarji v slavnostnih nošah. Nekdaj gospodarji Amerike, bodo Indijanci kmalu izumrli zaradi alkohola.

Kipa egiptovskega faraona in njegove žene kraljice.

Egiptovsko svetišče, več tisoč let staro.

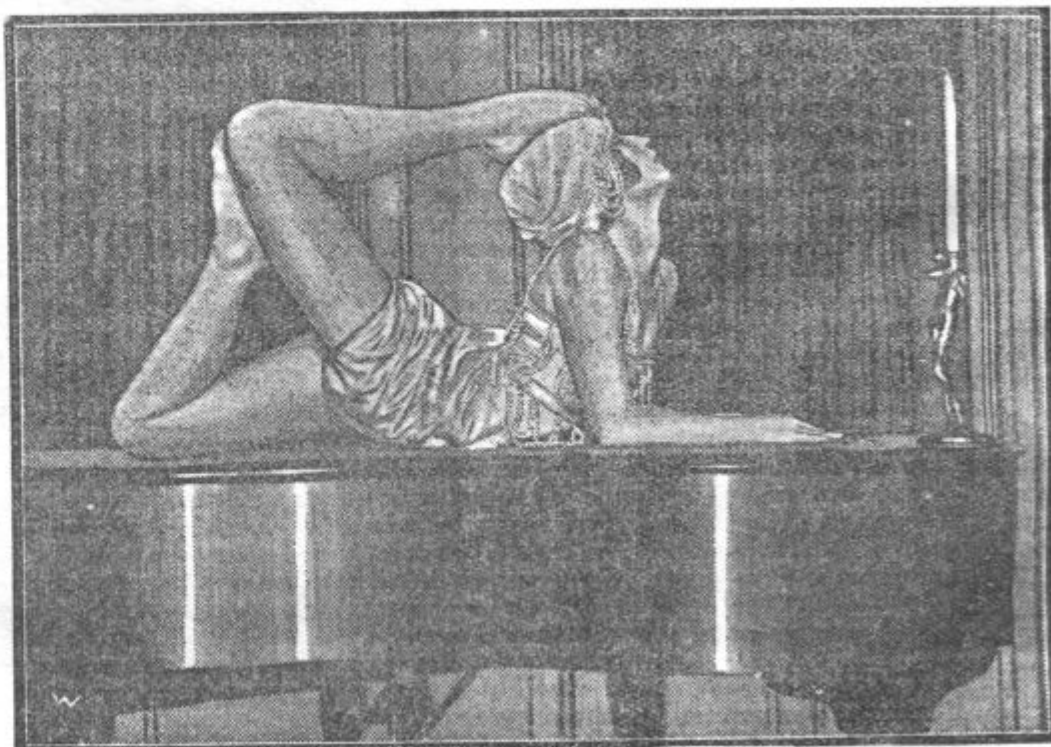
Kelmorajna, nekdanj slavna božja pot slovenskih romarjev na Nemškem ob Renu. To mesto so šele te dni zapustile francoske in angleške čete ter prepustile nemški državi.

Benito Mussolini, italijanski samodržec in papežev prijatelj, neusmiljeni preganjalec Slovencev, je pravkar prepovedal tudi razpečavanje »Jutra« po Italiji

Negavice iz kačje kože, zadnja moda amerikalanskih lehkoživk.

Velika gibčnost komedijantke, ki nastopa po svetu.